

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. Š. S.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Š. M., advokátom v B., proti odporcom 1/ **S. V.**, bývajúcemu v Ž., 2/ **Ing. P. K.**, bývajúcemu v J., za účasti vedľajšieho účastníka **A. – S. P., a.s. B.**, o **mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6 C 195/2000, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2008 sp. zn. 16 Co 180/2008, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2008 sp. zn. 16 Co 180/2008 vo výroku, ktorým bol odporca 1/ povinný zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 458 512,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku **z a s t a v u j e**.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2008 sp. zn. 16 Co 180/2008 vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol, vo výroku, ktorým návrh vo zvyšku zamietol a tiež súvisiace výroky o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvého stupňa“) po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku odvolacím súdom, rozsudkom z 11. apríla 2006 č.k. 6 C 195/2000-161 uložil odporcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do 60 dní 1 250 288,-- Sk titulom zvýšenia bolestného. Návrh čo do zvyšku (navrhovateľ si uplatnil pôvodne sumu 2 333 625,-- Sk titulom mimoriadneho zvýšenia

náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia) zamietol. Odporcov 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet súdu trovy štátu 3 600,-- Sk a súdny poplatok 62 510,-- Sk. Odporcov 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne náhradu trov konania 142 633,50 Sk na účet jeho právneho zástupcu. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie uložené na zistenie skutkového stavu odvolacím súdom, ktorý rozsudkom zo dňa 15. novembra 2001 sp. zn. 16 Co 2344/2001 potvrdil priznaný nárok navrhovateľovi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o priznaní bolestného v sume 909 602,-- Sk (40 násobné zvýšenie bodového hodnotenia) a trovách konania. Z nového znaleckého posudku znalca MUDr. B. D. CSc. na výšku bodového hodnotenia bolestného zistil, že znalec navýšil bodové hodnotenie o 100 %, v tomto smere i pripustil zmenu návrhu navrhovateľa, ktorý pri solidárnej zodpovednosti odporcu 2/, žiadal 70 násobné zvýšenie základného ohodnotenia počtu bodov 1 222,5, vo finančnom vyjadrení 2 567 250,-- Sk. Súd prvého stupňa považoval za primerané zvýšiť mimoriadne odškodnenie bolestného na 35 násobok a vo zvyšku návrh zamietol.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie navrhovateľ, odporca 2/ a vedľajší účastník vystupujúci na strane odporcov.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. novembra 2006 sp. zn. 16 Co 239/2006 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že odporcu 1/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 552 113,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcov 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 312 000,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh vo zvyšku zamietol. Návrh voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 552 113,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol. Odporcu 1/ zaviazal zaplatiť na účet okresného súdu trovy preddavkované zo štátnych prostriedkov 3 600,-- Sk a súdny poplatok 22 084,-- Sk a oboch odporcov spoločne a nerozdielne súdny poplatok 12 480,-- Sk, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcu 1/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy prvostupňového konania 79 217,50 Sk na účet jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní. Rozhodol, že odporca 2/ nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania a odporcom 1/, 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd pripustil rozšírenie návrhu v priebehu odvolacieho konania na sumu 3 079 913,-- Sk titulom odškodnenia za bolesť voči odporcom 1/ a 2/. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že okolnosti prípadu

odôvodňujú zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., nie však v takom rozsahu, ako to ustálil súd prvého stupňa. Podľa odvolacieho súdu požiadavke primeranosti zvýšenia odškodnenia v danej veci zodpovedalo zvýšenie bolestného na 40 násobok základnej sumy. Vzhľadom na dôvodne uplatnenú námietku premlčania a pre čiastočné premlčanie nároku navrhovateľa vo vzťahu k odporcovi 2/, uložil odporcovi 1/ povinnosť zaplatiť navrhovateľovi z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného pri obodovaní 481,25 bodov po 30,-- Sk, zodpovedajúce sume 14 437,50 Sk ako 40 násobok bolestného (pri započítaní sumy 25 387,-- Sk vyplateného bolestného) sumu 552 113,-- Sk. S ohľadom na rozšírený návrh pri vyčíslení bodu po 60,-- Sk za ďalšiu bolesť, ktorú navrhovateľ utrpel pri operácii dňa X. v ohodnotení 130 bodov základného bolestného, zaviazal oboch odporcov zaplatiť navrhovateľovi týmto titulom celkovo 312 000,-- Sk (130 bodov x 60,-- Sk = 7 800,-- Sk x 40 násobok) a to spoločne a nerozdielne. Vo zvyšku návrh zamietol a pre premlčanie nároku zamietol tiež návrh voči odporcovi 2/ pre plnenie vo výške 552 113,-- Sk. O trovách prvostupňového konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o trovách odvolacieho konania s poukazom na § 150 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu vo všetkých výrokoch, okrem výrokov o povinnosti odporcov 1/ a 2/ zaplatiť súdny poplatok a nepriznania náhrady trov odvolacieho konania odporcom 1/ a 2/ a trov prvostupňového konania odporcovi 2/, ako aj proti výroku o náhrade trov konania, podal dovolanie navrhovateľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie navrhovateľa rozsudkom zo dňa 30. apríla 2008 sp. zn. 5 Cdo 73/2007 zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. novembra 2006 sp. zn. 16 Co 239/2006 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom z 11. apríla 2006 č.k. 6 C 195/2000-161 tak, že odporcu 1/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 552 113,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol, vo výroku, ktorým návrh voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 552 113,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol, ako aj výrok o trovách konania a trovách štátu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Odmietol dovolanie navrhovateľa vo výroku, ktorým boli odporcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 312 000,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dovolačný súd vo svojom rozhodnutí vyslovil záväzný právny názor, ktorým bol krajský súd, ako súd odvolací viazaný.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, vychádzajúc zo zrušujúceho rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a odvolacích návrhov, prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (účinného od 15. októbra 2008), bez nariadenia pojednávania a rozsudkom z 20. novembra 2008 sp. zn. 16 Co 180/2008 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že odporcovi 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 458 512,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh navrhovateľa voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol. Vo zvyšku návrh zamietol. Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu trovy preddavkované zo štátnych prostriedkov 3 600,-- Sk a súdny poplatok z návrhu 52 904,-- Sk spoločne a nerozdielne, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcu 1/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy prvostupňového konania 110 248,50 Sk na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní. Odporcovi 2/ právo na náhradu trov prvostupňového konania nepriznal. Vyslovil, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania. Odporcovi 1/, 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu správne skúmal, či sú splnené zákonné podmienky zakotvené v ustanovení § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v platnom znení na mimoriadne zvýšenie bolestného pre navrhovateľa pri úraze z X., pri dopravnej nehode, ktorú výlučne zapríčinil vodič osobného motorového vozidla, t.j. odporca 1/. Bol toho názoru, že okresný súd zohľadnil správne všetky okolnosti majúce vplyv na primeranosť výšky mimoriadneho zvýšenia odškodnenia bolestného navrhovateľa v 35 násobku základného obodovania bolestného, ako dvojnásobku základnej sadzby. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a považoval 35 násobok zvýšenia odškodnenia dvojnásobku základnej sadzby za primerané na zmiernenie následkov úrazu a bolesti, ktorú pritom navrhovateľ utrpel. Nepovažoval za dôvodnú odvolaciu námietku navrhovateľa na zvýšenie na 70 násobok a taktiež neuznal ani odvolaciu námietku vedľajšieho účastníka o neprimeranosti zvýšenia ani na 35 násobok, za odôvodnenú. Vzhľadom na dôvodne uplatnenú námietku premlčania, vznesenú odporcom 2/ a vedľajším účastníkom, zamietol nárok navrhovateľa na odškodnenie za bolesť vo vzťahu k odporcovi 2/ titulom odškodnenia za celkove uplatnených 962,5 bodu základného obodovania bolestného. Konštatoval, že navrhovateľovi patrí titulom odškodnenia za bolesť pre 962,5 bodu základného obodovania bolestného podľa znaleckého posudku znalcom MUDr. D. CSc. po 30,-- Sk, pri zvýšení 35 násobku celková suma 1 010 625,-- Sk plnenia. Zistil, že po vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu (sp. zn. 16 Co 239/2006), vedľajší účastník

navrhovateľovi zaplatil okrem sumy 312 000,-- Sk (nedotknutej rozsudkom NS SR) ešte sumu 552 113,-- Sk bolestného. Pri zohľadnení námietky premlčania vznesenej odporcom 2/, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a uložil odporcovi 1/ povinnosť navrhovateľovi zaplatiť titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 458 512,-- Sk. Vo svojom rozhodnutí sa nemohol dotknúť tej časti, ktorá nebola dotknutá rozhodnutím dovolacieho súdu vo vzťahu k solidárnej zodpovednosti odporcov 1/ a 2/ na zaplatenie sumy 312 000,-- Sk, preto návrh navrhovateľa zamietol voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ a taktiež zamietol návrh vo zvyšku, pokiaľ sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 3 079 913,-- Sk bolestného. O trovách prvostupňového konania a odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu vo všetkých výrokoch, okrem výroku povinnosti odporcov 1/ a 2/ zaplatiť na účet okresného súdu trovy preddavkované zo štátnych prostriedkov a súdny poplatok spoločne a nerozdielne, ako aj proti výroku o tom, že odporcovi 2/ právo na náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania a o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania odporcovi 1/, 2/ a vedľajšiemu účastníkovi konania, podal dovolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol v týchto častiach zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že konanie je postihnuté vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo zmeniť tak, že odporca 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 33 546,60 eur (1 010 625,-- Sk), odporcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 9 061,94 eur (273 000,-- Sk) a odporca 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy prvostupňového konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dovolaní namietal rozpor medzi výrokom napadnutého rozsudku a jeho odôvodnením a protiprávnym postupom odvolacieho súdu. Poukázal na to, že výrok odvolacieho súdu, ktorým odporcu 1/ zaviazal zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 458 512,-- Sk, nemá oporu v odôvodnení napadnutého rozsudku. Z konštatovania odvolacieho súdu je zrejmé, že jeho úmyslom bolo priznať navrhovateľovi odškodnenie za bolesť, vychádzajúc zo správne určeného počtu bodov za pôvodné poškodenie na zdraví a za operáciu z X. z celkového počtu bodov 962,5, predstavujúce sumu 1 010 625,-- Sk. Vytýkal súdu, že sumu 552 113,-- Sk

neoprávnene odpočítal od zamýšľaného bolestného vo výške 1 010 625,-- Sk, pretože táto suma v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nebola totiž bolestným, ale len iným plnením, poskytnutým z právneho dôvodu, ktorý odpadol (výrok rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 16 Co 239/2006 zo dňa 16. novembra 2006, na základe ktorého vedľajší účastník plnil, bol rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 73/2007 z 30. apríla 2008 zrušený). Nesúlad medzi výrokom napadnutého rozsudku o povinnosti odporcu 1/ zaplatiť navrhovateľovi bolestné v sume 458 512,-- Sk a medzi odôvodnením napadnutého rozsudku, priznávajúcim navrhovateľovi odškodnenie bolesti v celkovej sume 1 010 625,-- Sk, je vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Navrhovateľ vo svojom dovolaní ďalej namietal, že odvolací súd v prípade odškodnenia bolesti za operáciu z X. sa zvýšením bodového hodnotenia bolestného na dvojnásobok, teda zostávajúcim počtom bodov 130, vôbec nezaoberal a v tejto časti nechal návrh navrhovateľa absolútne bez povšimnutia. Ak bolo úmyslom krajského súdu jeho návrh v tejto časti zamietnuť, dôvody na jeho zamietnutie mali byť uvedené v odôvodnení rozsudku. Namietal tiež rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania. Má za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku náhrady trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní, keď z riadne uplatnených trov prvostupňového konania navrhovateľovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia až za 14 úkonov poskytnutej právnej služby. Celková suma trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní za úkony právnej služby a náhrady, ako ich uznal odvolací súd, mala predstavovať 112 978,50 Sk a nie 110 248,50 Sk. Pokiaľ ide o náhradu trov dovolacieho konania, v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu sa žiadne rozhodnutie o trovách dovolacieho konania nenachádza, takže o trovách dovolacieho konania zostalo doposiaľ nerozhodnuté.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedol, že ho považuje za neoprávnené, neopodstatnené a scestné. Poukázal na to, že medzi výrokom napadnutého rozsudku a jeho odôvodnením nie je žiaden rozpor a tiež nevzhliada žiaden protiprávny postup súdu. Zdôraznil tú skutočnosť, že podľa ustanovenia § 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v platnom znení, bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví, sa odškodňujú jednorázovo. Niet pochyb, že krajský súd priznal v rozhodnutí zo 16. novembra 2006 sp. zn. 16 Co 239/2006 sumu 552 113,-- Sk z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného, ktorá suma bola vedľajším účastníkom aj navrhovateľovi dňa 1.2.2007 zaplatená. Rozhodnutím z 20. novembra 2008 sp. zn. 16 Co 180/2008 krajský súd priznal navrhovateľovi 35 násobné

zvýšenie bolestného v celkovej sume 1 010 625,-- Sk, do ktorého zohľadnil s prihliadnutím na jednorázovosť uplatneného nároku už sumu vyplatenú z tohto titulu, t.j. 552 113,-- Sk (podľa jeho názoru mal ešte zohľadniť aj sumu 25 387,-- Sk z tohto titulu vyplatenú). Odvolací súd potom správne priznal navrhovateľovi len sumu 458 512,-- Sk, ako rozdiel sumy 1 010 625,-- Sk a sumy 552 113,-- Sk. Pokiaľ teda krajský súd opätovne rozhodoval o mimoriadnom zvýšení bolestného a rozhodol, že primeraným je 35 násobné zvýšenie bolestného, toto aj patrične zdôvodnil, odkazujúc na rozhodnutie okresného súdu. V tejto časti možno teda napadnuté rozhodnutie krajského súdu považovať za potvrdzujúce. Vzhľadom k tomu, že voči tomuto potvrdzujúcemu rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie, žiadal dovolanie navrhovateľa odmietnuť ako neprípustné. Má za to, že krajský súd postupoval správne, keď sa nezaoberal nárokom navrhovateľa v sume 312 000,-- Sk, nakoľko v tejto časti bolo rozhodnutie okresného súdu potvrdené. Dovolací súd už v tejto časti dovolanie navrhovateľa odmietol ako neprípustné. V súvislosti s tým poukázal na to, že navrhovateľ bol odškodnený z titulu operácie dňa X. sumou 312 000,-- Sk, ktorá mu bola zaplatená dňa 1.2.2007 a predstavuje až 40 násobné zvýšenie bolestného. Takúto výšku odškodnenia považuje za viac ako primeranú. Pokiaľ ide o dovolanie voči trovám konania, má za to, že odvolací súd sa s otázkou priznania trov vysporiadal správne a v súlade s platnou právnou úpravou. Zároveň uviedol, že navrhovateľovi dňa 19.2.2009 poukázal aj sumu 458 512,-- Sk v zmysle napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, t.j. zvýšenie bolestného bolo navrhovateľovi vyplatené v celkovej sume 1 322 625,-- Sk (1 010 625,-- Sk + 312 000,-- Sk), ako aj trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 110 248,50 Sk. Navrhol, aby dovolací súd navrhovateľom podané dovolanie podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Odporcovia 1/ a 2/ sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie v celom rozsahu smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého

stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolateľ v dovolaní uviedol, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie vo veci posúdili oba sudy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštituujujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované - aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

V danom prípade súd prvého stupňa odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi titulom zvýšenia bolestného sumu 1 250 288,-- Sk a vo zvyšku návrh o túto náhradu zamietol (t.j. v peňažnom vyjadrení v rozsahu nad 1 283 625,-- Sk, z ktorej odpočítal sumu 33 337,-- Sk už vyplatenú navrhovateľovi vedľajším účastníkom - do výšky požadovaného 70 násobku bodového ohodnotenia, t.j. 2 567 250,-- Sk). V priebehu odvolacieho konania krajský súd na návrh navrhovateľa pripustil zmenu návrhu (č.l. 209 spisu), ktorým navrhovateľ žiadal odporcom 1/ a 2/ uložiť povinnosť zaplatiť mu z titulu odškodnenia za bolesť sumu 3 079 913,-- Sk. Pokiaľ odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa „zmenil“ tak, že navrhovateľovi priznal náhradu z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného 458 512,-- Sk (35 násobné zvýšenie bolestného v celkovej sume 1 010 625,-- Sk, z ktorej odpočítal sumu 552 113,-- Sk už navrhovateľovi vedľajším

účastníkom vyplatenú) a vo zvyšku návrh o túto náhradu zamietol, je jeho rozsudok po stránke obsahovej a/ potvrdzujúci v rozsahu do 2 567 250,-- Sk (stotožnil sa s názorom okresného súdu, ktorý priznal navrhovateľovi 35 násobné zvýšenie bolestného a neuznal za dôvodné zvýšenie na 70 násobok), b/ zmeňujúci vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol (v ktorom sú rozhodnutia súdov odlišné) a vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh zamietol (vo finančnom rozmedzí neboli rozsudky súdov oboch nižších stupňov zhodné). Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade mohol posudzovať opodstatnenosť dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu len vo vzťahu k tým výrokom rozsudku odvolacieho súdu, v ktorých išlo o zmenu rozsudku súdu prvého stupňa po stránke obsahovej, lebo len proti nim je dovolanie dovolateľa procesne prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p.

Podaním zo dňa 10. augusta 2009 dovolateľ zobral dovolanie v časti, v ktorej krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že odporcovi 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi titulom mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 458 512,-- Sk v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, späť, z dôvodu uzatvorenia dohody o urovaní, týkajúcej sa tejto výrokovej časti rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie o dovolaní v tejto časti zastavil podľa § 243b ods. 5 veta druhá O.s.p.

Dovolanie vo zvyšnej časti (ktorou sa napáda výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým návrh navrhovateľa voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol a vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh zamietol, predstavujúci rozdiel priznávajúci žalobcovi sumu do 1 283 625,-- Sk je procesne prípustné, lebo v tejto časti ide o zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Len v tejto časti mohol byť rozsudok odvolacieho súdu preskúmaný v dovolacom konaní (v ďalšom sa dovolací súd zaoberal už len touto časťou dovolania). Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal napadnutý rozsudok v tejto časti bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je v tejto časti dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami

uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť i vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolateľ procesnú vadu konania takejto povahy v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní nevyšla najavo jej existencia.

Posudzujúc dovolanie po obsahovej stránke je zrejmé, že dovolateľ napáda zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu z hľadiska správnosti právnych záverov, ku ktorým dospel odvolací súd a na ktorých založil napadnutý výrok. Tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Predmetom konania je navrhovateľom uplatnený nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k právnomu záveru, že odvolací súd správne na danú vec pri určení výšky náhrady za bolesť aplikoval vyhlášku č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní za bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (porovnaj ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.).

Dovolateľ v dovolaní namieta, že o odškodnení bolesti žalobcu, utrpenej pri operácii z X., bolo rozhodnuté len čiastočne, pretože odvolací súd pri tomto odškodnení nesprávne vychádzal len zo základného (polovičného) počtu bodov hodnotenia poškodenia na zdraví vo výške 130 bodov, namiesto toho, aby vychádzal z dvojnásobného počtu bodov uvedeného v znaleckom posudku MUDr. B. D., CSc.

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, i keď sú vo vyhláške upravené spoločne. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Ide o nároky rýdzo osobnej povahy. Vyhláška upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Rovnako osobitne stanovuje zásady pre vyhodnocovanie oboch druhov odškodnenia. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a naopak. Aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne, lebo existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia neznamená aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2002 sp. zn. 5 Cdo 117/2000 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 48/2004).

Odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe vyhlášky (§ 2 ods. 1 vyhlášky), za bolesti sa považuje i sťaženie zdravotnej pohody,

ako sú závažné psychické zmeny, poruchy nervového ústrojenstva, stavy únavy, závraty alebo iné fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti.

Nemožno prehliadnuť, že už samo základné bodové ohodnotenie (§ 6 ods. 1 vyhlášky) zohľadňuje okolnosť, že poškodený je vplyvom negatívnych následkov utrpeného zranenia obmedzený vo svojich možnostiach (napríklad spoločenského, kultúrneho, športového využitia, ale aj pracovného uplatnenia). Primerané zvýšenie (§ 6 ods. 2 vyhlášky) až na dvojnásobok predpokladá existenciu ďalších skutočností umožňujúcich záver o tom, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením, toto zvýšenie prichádza do úvahy vtedy, keď konkrétny výsledok porovnania zdravotného stavu pred zranením a po ňom opodstatňuje záver, že základné odškodnenie nepostačuje ku kompenzácii dôsledkov zhoršeného zdravotného stavu.

Pokiaľ ide o rozhodnutie odvolacieho súdu v časti odškodnenia za bolesť navrhovateľa, utrpenej pri operácii dňa X., dovolací súd nepovažuje názor odvolacieho súdu o určení základného počtu bodov a tomu zodpovedajúcej sumy náhrady, za správny a v tomto smere považuje námietku dovolateľa za opodstatnenú. Je pravdou, že odvolací súd nebol oprávnený zaoberať sa tou časťou rozhodnutia, ktorou bola odškodnená bolesť navrhovateľa, utrpená pri operácii dňa X., avšak len pokiaľ ide o odškodnenie bolesti po sumu 312 000,-- Sk (130 bodov x 60,-- Sk x 40 násobok), priznanej rozhodnutím súdu prvého stupňa a následne potvrdenej rozsudkom odvolacieho súdu.

Zásady pre hodnotenie odškodnenia za bolesť uvedené v prílohe A., bod I. vyhlášky a sadzby pre hodnotenie bolestného pri úrazoch v prílohe B., bod I. vyhlášky. Podľa prílohy A., bod I. ods. 2 vyhlášky lekár podávajúci posudok ohodnotí poškodenie na zdraví počtom bodov podľa ďalej ustanovených sadzieb. Hodnotenie poškodenia na zdraví vykonané podľa odsekov 2 až 4 sa zvýši o polovicu, ak a/ došlo k infekcii rany (s výnimkou tetanu), ohodnotenie možno zvýšiť len za to zranenie, ktorého doba liečenia sa infekciou predĺžila, b/ poškodenie na zdraví vyžadovalo bolestivejší spôsob liečby, ako sú opätovné transfúzie a infúzie, alebo pri liečbe nastali komplikácie, ako sú zápal žíl, preležaniny, zápal pľúc a pod., c/ povaha zranenia si vyžiadala operačný výkon (príloha A., bod I. ods. 6 vyhlášky). Pri súbehu dôvodov pre zvýšenie uvedených v odseku 6 možno odškodnenie za bolesť zvýšiť najviac na dvojnásobok základnej sadzby (príloha A, bod I. ods. 7 prvá veta vyhlášky).

Z uvedeného vyplýva, že lekár pri hodnotení poškodenia zdravia spôsobeného úrazom vychádza zo základnej sadzby počtu bodov, tak ako sú stanovené pod písm. B. bod I. prílohy vyhlášky, a ak sú dané dôvody uvedené v ods. 6 a 7 zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť (príloha A. bod I. vyhlášky), hodnotenie základnej sadzby zvýši. Výsledný takto stanovený počet bodov potom predstavuje základné bodové ohodnotenie bolestného.

V danej veci bolestné v súvislosti s poškodením zdravia navrhovateľa, ktoré utrpel 26. júla 1998 pri dopravnej nehode, ohodnotil súdom ustanovený znalec MUDr. B. D., CSc. za operáciu pravého bedrového kĺbu vykonanú dňa X. (vykonaná výmena totálnej e.) 130 bodmi. Z obsahu znaleckého posudku vyplýva, že znalec podľa zásad uvedených v prílohe A., bod I. ods. 7 vyhlášky pre bolestivejší spôsob liečby, opakovaný náročný operačný výkon, zvýšil bolestné na dvojnásobok, t.j. 260 bodov.

Keďže odvolací súd v danej veci do základného počtu bodov pre hodnotenie bolestného nezahrnul aj zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa prílohy A., bod I. ods. 6 a 7 vyhlášky, správne použitý právny predpis nesprávne vyložil a preto jeho rozhodnutie v tomto smere nie je správne. Z tohto dôvodu dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, v ktorej zamietol nárok navrhovateľa na zvýšenie odškodnenia za bolesť za operáciu vykonanú dňa X. nad 312 000,-- Sk (súdom priznanú náhradu do tejto výšky odvolací súd potvrdil) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedené dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu aj vo výroku, ktorým odvolací súd návrh navrhovateľa voči odporcovi 2/ pre spoločné plnenie 1 010 625,-- Sk spolu s odporcom 1/ zamietol, ako aj vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh zamietol, pretože jeho záver je zatiaľ predčasný.

Z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že dovolanie navrhovateľa je v jeho procesne prípustnej časti opodstatnené, lebo v tejto časti smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorý je založený na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zmeňujúci výrok tohto rozsudku v uvedených častiach zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. Zároveň zrušil aj s týmto výrokmi súvisiaci výrok napadnutého rozsudku o trovách konania. Vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania

(243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. marca 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská